

Znaleziska archeologiczne na terenie Rudyszwałdu

Znaleziska archeologiczne z terenu Rudyszwałdu nie są liczne. Zresztą, dotąd nie prowadzono we wiosce kompleksowych badań archeologicznych, a jedynie dozory archeologiczne podczas prac budowlanych. Znalezione przedmioty pochodzą również od miejscowej ludności, która podczas budów, remontów, czy prac polowych natrafiała na pradziejowe artefakty. Niestety, z różnych względów, nie dla wszystkich znalezisk można ustalić przybliżony okres ich pochodzenia, stąd bardzo ogólne datowanie części przedmiotów.

Najstarsze znaleziska pochodzą z paleolitu, czyli starszej epoki kamienia, którą datuje się w przybliżeniu na czas 4 000 000 – 8 000 lat p.n.e., kiedy ówczesni ludzie prowadzili koczowniczy tryb życia i wytwarzali bardzo prymitywne kamienne oraz drewniane narzędzia. Tak wielka rozpiętość chronologiczna tego okresu jest spowodowana między innymi bardzo powolnym postępowaniem technologicznym i społecznym ludzi pierwotnych. Z tego okresu ma pochodzić narzędzie krzemienne (krzemień ze względu na swe właściwości był wówczas najpopularniejszym materiałem na narzędzia), spełniające prawdopodobnie funkcje noża. Trochę więcej znalezisk zaklasyfikowano do okresu neolitu, czyli młodszej epoki kamienia, datowanej na 5 000 – 3/4 000 p.n.e., kiedy ludność zaczęła prowadzić osiadły tryb życia i zajmować się rolnictwem, dokonując wyraźnego postępu technologicznego. Na czas tej epoki datuje się kilka fragmentów ceramiki, oraz ówczesne narzędzia, takie jak rdzeń, skrobacz, półtylczak, czy fragment wiórka, oraz kilka kamiennych toporków, oraz odłupków. Co do wspomnianych toporków, to przypisuje się im raczej funkcje ozdobne, świadczące o prestiżu ich posiadaczy, niż użytkowe. Ogólnie na epokę kamienia, bez dokładniejszego wskazania na jej okres datuje się również kilka wiór i wiórek, rdzeń, czy odłupki.

Z późniejszych epok znaleziono tylko kilka fragmentów naczyń przypisywanych tzw. kulturze łużyckiej (przełom III i II tysiącleci p.n.e. do ok. 700 p.n.e) oraz fragment naczynia przypisywanej tzw. kulturze przeworskiej (od ok. III/II w. p.n.e. do ok. IV-V w. n.e.), związanej z plemionami germańskimi, mającymi zamieszkiwać wówczas także teren Śląska.

Do powyższych znalezisk dochodzi także kilka datowanych ogólnie na okres pradziejów, który obejmuje czas, od kiedy pierwsi ludzie zaczęli wytwarzać narzędzia, aż do pojawienia się źródeł pisanych (źródła pisane dotyczące Śląska pojawiają się od IX wieku). Tak więc z tego okresu znaleziono dwa fragmenty naczyń oraz rękojeść z brązu o nieustalonej chronologii, z tym, że pierwsze wytwory z brązu zaczęto wytwarzać na Śląsku około dwóch tysięcy lat przed naszą erą.

Na podstawie powyższych znalezisk pradziejowych trudno wyciągać konkretne wnioski co do bytności dawnych ludzi na obecnych terenach Rudyszwałdu. Można jedynie przypuszczać, że omawiane znaleziska były związane z przemieszczaniem się ludności, a nie stałym osadnictwem. Dotychczas nie poświadczono ciągłości osadniczej we wiosce sprzed XIII wieku, zresztą do tego czasu okolice miały być porośnięte przez lasy, które nie były obiektem osadnictwa.

By uzupełnić powyższe omówienie znalezisk archeologicznych, trzeba także wspomnieć o znaleziskach z późniejszych okresów: średniowiecza i nowożytności. Średniowiecznemu Rudyszwałdowi należało by poświęcić osobny artykuł, więc przytoczmy tu „suche fakty”. Z okresu wczesnego średniowiecza (wieki od X do XIII) znaleziono zaledwie 3 fragmenty naczyń a z późnego średniowiecza 19 fragmentów. Na okres średniowiecza, lecz bez ustalenia dokładnej datacji przypadają następne trzy fragmenty naczyń. Jak widać, są to szczątkowe znaleziska. Wiadomo, że stałe osadnictwo istniało w Rudyszwałdzie, najpóźniej od końca XIII wieku, ale może dokładne badania archeologiczne mogły by nam przybliżyć kwestie skali osadnictwa oraz jego lokalizację/zasięg. Na koniec przypada kilka słów o chyba najciekawszym znalezisku. Otóż, w wiosce znaleziono skarb liczący 80 srebrnych monet z XVII wieku. Przypuszcza się, że monety pochodzą z okresu panowania cesarza Ferdynanda II, będącego od roku 1617 królem Czech, a od roku 1619 cesarzem Rzeszy (zmarł w 1637 roku). Monety prawdopodobnie ukryto podczas wojny 30. letniej, toczącej się w latach 1618-1648, na czas której przypadły rządy Ferdynanda, podczas której grabieże i wymuszanie okupów przez nieprzyjacielskie wojska były powszechne. Nie wiemy do kogo monety należały, może do zarządcy miejscowego folwarku, może do bogatego siodłaka, a może do kogoś przebywającego we wiosce przejazdem? I tego się już raczej nigdy nie dowiemy.

Kamil Kotas

11.02.2011

<http://www.rudyszwald.2ap.pl/>

